

1 DOEL EN TOEPASSINGSGEBIED

Deze instructie beschrijft de procedures bij het verzenden van dieren, die niet genoemd worden in RL64/432, RL2009/156 en RL91/68, vanuit Nederland bestemd voor het intracommunautair handelsverkeer en voor de export naar derde landen.

2 WETTELIJKE BASIS

2.1 EU-regelgeving

- RL 92/65/EEG van de Raad van 13 juli 1992 tot vaststelling van de veterinairerechtelijke voorschriften voor het handelsverkeer en de invoer in de Gemeenschap van dieren, sperma, eicellen en embryo's waarvoor ten aanzien van de veterinairerechtelijke voorschriften geen specifieke communautaire regelgeving als bedoeld in bijlage A, onder 1, van Richtlijn 90/425/EEG geldt;
- Verordening (EG) 1/2005 van de Raad inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van Verordening (EG) nr. 1255/97.
- Verordening 998/2003 van het Europees parlement en de raad van 26 mei 2003 inzake veterinairerechtelijke voorschriften voor het niet-commerciële verkeer van gezelschapsdieren en houdende wijziging van Richtlijn 92/65/EEG
- Verordening (EU) 388/2010 van het Europees Parlement en de raad wat betreft het maximum aantal gezelschapsdieren van bepaalde soorten die onder niet-commercieel verkeer kunnen vallen

2.2 Nationale wetgeving

- Regeling handel levende dieren en levende producten;

3 DEFINITIES

Handelaar :	elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een partij dieren met het oog op verhandeling onder zich heeft, dan wel diens gemachtigde. Op basis van artikel 2.62 eerste lid van de Regeling handel levende dieren en levende producten is een exporteur opgenomen in het register "handelaren"
Erkende instelling:	instelling, instituut of centrum zoals bedoeld in art 2, eerste lid, onderdeel c, van Richtlijn 92/65/EEG
Partij:	hoeveelheid dieren of producten van dezelfde soort, waarvoor een zelfde certificaat of document zoals voorgeschreven geldt, die met hetzelfde vervoermiddel wordt vervoerd en afkomstig is uit hetzelfde land of gedeelte van een land
Vervoermiddel:	voertuig, waaronder mede begrepen een combinatie van een voertuig met een of meer door dit voertuig door dat voertuig voortbewogen aanhangwagens, opleggers of containers.
Aanbieder:	Persoon die bij de VWA het verzoek indient om in aanmerking te komen voor de certificering van een partij dieren welke zijn bestemd om te worden geëxporteerd.
Vervoerder:	natuurlijk persoon of rechtspersoon die voor eigen rekening of voor rekening van derden dieren vervoert, (definitie VO 1/2005)
Gezelschapsdieren	dieren, die op de lijst in bijlage 1 van verordening 998/2003 genoemde soorten, die hun eigenaar of natuurlijke persoon die er namens de eigenaar tijdens het verkeer voor verantwoordelijk is, begeleiden en die niet voor verkoop of eigendomsoverdracht bestemd zijn.

4 WERKWIJZE

4.1 aanvraag

De aanbieder dient een schriftelijk verzoek in bij de NVWA te Zwolle of Eindhoven voor de exportcertificering van de dieren. Binnenkort zal op de website van de NVWA ook de mogelijkheid worden aangeboden om de aanvraag digitaal in te dienen
Het verzoek dient vóór 07.00 uur op de werkdag voorafgaand aan de dag van keuring te zijn ingediend, exportaanvragen voor maandag moeten op vrijdag voor 07.00 uur zijn ingediend.

4.2 werkzaamheden NVWA planning

De medewerker van het planning controleert de aanvragen op volledigheid. Bij commercieel vervoer van dieren wordt gecontroleerd of de geplande reis voldoet aan de transportverordening (Vo nr 1/2005)
Bij intracommunautair verkeer kunnen alleen aanvragen gehonoreerd worden voor de volgende diersoorten:

- apen
- hoefdieren, die niet genoemd worden in RL 64/432 (runderen en varkens), RL 90/426 (paardachtigen) en RL91/68 (schapen/geiten)
- vogels , indien in de laatste 12 maanden AI gevaccineerd
- hazen/konijnen (lagomorphen) met bestemming UK, Ierland of Zwitserland
- honden/katten/fretten, indien handelsverkeer of niet commercieel verkeer van meer dan 5 dieren
- bijen en hommels
- dieren afkomstig uit erkende instellingen (alleen voor zover RL 92/65/EEG certificering vereist voor de betreffende diersoort, zie 4.4.7)

Alle andere dieren worden niet door de NVWA gecertificeerd binnen de EU en kunnen met een eigen verklaring van de eigenaar volgens art 4 van RL 92/65 naar andere lidstaten worden gebracht (eigenaar moet wel als handelaar geregistreerd staan)

eigen verklaring volgens art 4:

“de betreffende dieren vertonen op het ogenblik van verzending geen duidelijke ziekteverschijnselen en er gelden op het bedrijf geen veterinairerechtelijke beperkende maatregelen ”

in het engels is dit:

“the animals in question do not show any obvious signs of disease at the time of dispatch and the holding is not subject to any animal-health restrictions”

Bij export naar derde landen gelden de procedures van verzoekcertificering dan wel bindende certificering voor alle diersoorten conform EXA-01 en VCA-01

De aangewezen medewerker van het team planning zorgt ervoor dat de certificerende dierenarts ontvangt:

- een planlijst
- per export één of meerdere geaccordeerde aanvraagformulieren
- per export, indien van toepassing, een 3e -landen exportcertificaat

Na afloop van de exportcertificering zorgt de aangewezen medewerker voor:

- de vorming en beheer van het dossier
- de invoering van de export in Traces

4.3 de certificerende dierenarts

De certificerende dierenarts voert de daadwerkelijke keurings- en certificeringswerkzaamheden uit. Hij is verantwoordelijk voor het beschikbaar hebben van voldoende gezondheidscertificaten.
De werkzaamheden van de certificerende dierenarts kunnen op de volgende wijze worden ingedeeld:

- A. Documentencontrole
- B. Controle van de containers, kooien en het transportmiddel.
- C. Uitvoering van de klinische keuring.
- D. De afgifte van het gezondheidscertificaat en de afhandeling van de administratieve werkzaamheden.

A documentencontrole

Deze controles worden uitgevoerd vóórafgaande aan de klinische keuring en het inladen van de te exporteren dieren en worden uitgevoerd op basis van de informatie welke afkomstig is van de exporteur. Indien tijdens deze controles omissies worden geconstateerd, op basis waarvan de certificerende dierenarts besluit dat hij de certificering staakt, meldt hij dit onmiddellijk aan zijn teamleider. In gezamenlijk overleg zullen zij, afhankelijk van de aard van het geconstateerde, besluiten op welke wijze en in welke mate het ontstane probleem zal worden opgelost.

Bij de verificatie worden onderstaande punten gecontroleerd:

- registratie van de handelaar
- indien nodig de uitslagen van voorafgaand onderzoek
- indien van toepassing, extra documentencontroles bij export naar derde landen

B controles van de containers, kooien/verpakking en/of het vervoermiddel met vergunningen

Bij de inspectie van de containers en/of vervoermiddel wordt o.a. gecontroleerd de ventilatie, bodembedekking, voer- en drinkvoorziening beladingsgraad, waarbij er rekening wordt gehouden met de eigenschappen van het dier.

De vervoerder moet in bezit zijn van een vergunning voor kort, dan wel lang transport (zie WLVEV-008) en bij lang transport moet het vervoermiddel in bezit zijn van een RDW-certificaat van goedkeuring (zie WLZVL-026).

NB: Bij luchtvervoer moet de container/ verpakking voldoen aan de LAR (live animal regulations) van de IATA zie website: www.iata.org/ps/publications/9105

C klinische keuring

Alle dieren worden, voorafgaande óf tijdens het inladen door de certificerende dierenarts gecontroleerd op de aanwezigheid van klinische ziekteverschijnselen of andere afwijkingen, waardoor om veterinaire en/of welzijnsredenen de export resp. het vervoer niet mogelijk is. Tijdens de fysieke uitvoering van deze werkzaamheden zal de certificerende dierenarts in voldoende mate logistieke ondersteuning van de handelaar.

Bij sommige diersoorten is bij intracommunautair handelsverkeer individuele identificatie verplicht.

D certificering

certificering intraverkeer:

Bij het intracommunautair handelsverkeer zijn er 3 typen certificaten, zoals genoemd in bijlage E van RL 92/65/EEG, verkrijgbaar:

92/65 EI: Wilde hoefdieren, vogels, haasachtigen en honden/katten /fretten

92/65 EII: Bijen en hommels

92/65 EIII : Dieren, sperma en embryo's uit erkende centra

4.4 Specieke eisen per diersoort

4.4.1 Apen

- kunnen alleen gecertificeerd worden van én naar instellingen, instituten, centra die erkend zijn op basis van RL 92/65. (zie bijlage 1 voor de erkende instellingen in Nederland, erkenningen in andere lidstaten kunnen gevonden worden via deze link: http://ec.europa.eu/food/animal/approved_establishments/establishments_vet_field_en.htm)
- Indien de bestemming in het land van bestemming niet erkend is, kan alleen gecertificeerd worden indien de veterinaire autoriteiten in het land van bestemming toestemming verlenen dat de dieren daar heen verzonden kunnen worden.
In alle andere gevallen is certificering van apen door de VWA niet mogelijk !

4.4.2 Hoefdieren

We maken onderscheid tussen 4 categorieën hoefdieren:

- a. Herkauwers (Bovidae, Cervidae, Giraffidae etc): moeten de laatste 30 dagen voor vertrek permanent op het bedrijf van herkomst hebben verbleven en moeten onderzocht zijn op TBC (V/Z tuberculatie of bloedonderzoek) en Brucellose (serologie) binnen 30 dagen voor vertrek.
NB: Voor de eisen t.a.v. Blauwtong moet protocol BT-07 geraadpleegd worden.

- b. Camelidae (Lama's, Alpaca's , Kamelen etc): moeten de laatste 30 dagen voor vertrek permanent op het bedrijf van herkomst hebben verbleven en moeten onderzocht zijn op TBC (V/Z tuberculatie) en Brucellose (serologie) binnen 30 dagen voor vertrek. Bij de Camelidae dient een tuberculatie (V/Z, mag in de oksels ivm vacht) uitgevoerd te worden. Het bloedonderzoek op TBC is bij deze dieren namelijk ongeschikt.
T.a.v. Blauwtong hebben de meeste andere lidstaten dezelfde eisen voor Camelidae als voor herkauwers en het is daarom aan te bevelen protocol BT-07 ook voor Camelidae te hanteren
- c. Suidae (wilde varkensachtigen): moeten de laatste 30 dagen voor vertrek permanent op het bedrijf van herkomst hebben verbleven en moeten onderzocht worden op Brucellose (serologie) binnen 30 dagen voor vertrek.
- d. Overige hoefdieren (Nijlpaarden, Tapirs, Neushoorns etc): moeten de laatste 30 dagen voor vertrek permanent op het bedrijf van herkomst hebben verbleven. Deze dieren hoeven niet op TBC en Brucellose getest te worden! Op het Traces certificaat wordt doorgehaald dat het herkauwers/ suidae betreft.

NB: Indien onderzoek op Brucellose nodig is, kan dat alleen uitgevoerd worden bij het CVI (en niet zoals voor runderen bij de GD)

Alle hoefdieren moeten individueel geïdentificeerd zijn d.m.v. plombe, chip of ander merk. Deze identificatie moet vastgelegd zijn in het bedrijfsregister van het bedrijf van herkomst op dusdanige wijze dat tracering mogelijk is.

4.4.3 vogels die in de laatste 12 maanden AI gevaccineerd zijn

- Alleen voor vogels, die minder dan 12 maanden geleden AI gevaccineerd zijn, is certificering nodig !
Vaccinatie is alleen toegestaan in erkende instellingen/dierentuinen. De vogels kunnen na de vaccinatie wel verplaatst zijn naar andere vogelhouderijen. Ze moeten dan conform beschikking 2007/598 verplaatst worden dwz met toestemming van de NVWA en bij export ook met toestemming van de ontvangende lidstaat.
NB: De laatste 12 maanden hebben dierentuinen in Nederland niet meer tegen AI gevaccineerd.
- De vogels moeten individueel geïdentificeerd zijn met een onuitwisbaar merk (microchip of dichte pooring met onuitwisbaar merk) .
- Indien de AI gevaccineerde vogels papegaaiachtigen betreffen, moeten de vogels afkomstig zijn van een bedrijf waar geen psittacose is gediagnosticeerd en mogen de vogels niet in contact zijn geweest met dieren van een bedrijf waar psittacose is gediagnosticeerd in de laatste 2 maanden voor export. De NVWA kan checken via intranet of het bedrijf van herkomst de laatste 2 maanden positief bevonden is op psittacose of geblokkeerd is wegens een psittacose verdenking. (De herkomst van AI gevaccineerde vogels moet altijd aantoonbaar zijn.)

NB: Voor alle andere vogels (niet zijnde pluimvee) geldt het volgende:

moeten vergezeld gaan van een door het bedrijfshoofd zelf opgestelde verklaring overeenkomstig artikel 4 van die richtlijn (zie 4.2 van deze instructie) of, in het geval van papegaaiachtigen, van een handelsdocument dat is geïdentificeerd door de dierenarts van het bedrijf. Papegaaiachtigen moeten bovendien afkomstig zijn van een bedrijf of in contact zijn geweest met dieren van een bedrijf waar gedurende de laatste maanden geen psittacose (*Chlamida psittaci*) is gediagnosticeerd en papegaaiachtigen moeten geïdentificeerd zijn overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder c), van Richtlijn 90/425/EEG (dwz dat ze zodanig geïdentificeerd zijn dat herkomst traceerbaar is).

4.4.4 hazen/konijnen

- mogen niet komen van een bedrijf en niet in contact zijn geweest met dieren van een bedrijf waar de laatste maand rabiës is uitgebroken of vermoedelijk is uitgebroken
- moeten afkomstig zijn van een bedrijf waar geen enkel dier klinische verschijnselen van myxomatose vertoont
- uitsluitend Ierland, Verenigd Koninkrijk vereisen een certificaat

4.4.5 bijen (*Apis mellifera*) en hommels

- moeten komen uit een gebied waar gedurende de laatste 30 dagen binnen een straal van 3 km geen verbod wegens Amerikaans vuilbroed gold
- moeten komen uit een gebied met een straal van 100 km, waarvoor er geen beperkingen zijn t.a.v. de kleine bijenkastkever of de tropilaelapsmijt
- visueel onderzoek van de verpakking op de bijenkastkever en de tropilaelapsmijt of andere plagen.

NB1: zowel Amerikaans vuilbroed als de kleine bijenkastkever en de tropilaelapsmijt zijn aangifteplichtige ziekten

NB2: bij het visuele onderzoek kan alleen een VWA dierenarts ingezet worden die opgeleid is / kennis heeft om een bijenkast te benaderen (bijv dierziektedeskundige) en wordt door de exporteur voorzien in goede beschermende kleding

4.4.6 Honden/katten en fretten:

In verordening 998/2003 is het intracommunautaire verkeer van gezelschapsdieren geregeld. Alleen de eisen voor honden, katten en fretten zijn in deze verordening met name genoemd.

Honden, katten fretten moeten bij het intraverkeer voldoen aan de volgende eisen;

- chip of leesbare tatoeage (een tatoeage moet aantoonbaar aangebracht zijn voor 3 juli 2011)
- EU-paspoort
- geldige rabiësvaccinatie voor dieren ouder dan 3 maanden (een primovaccinatie is pas geldig na 21 dagen en blijft geldig tot 1 à 3 jaar, afhankelijk van de registratie van het vaccin)
- bij dieren jonger dan 3 maanden is een rabiësvaccinatie niet verplicht, maar is wel een aanvullende verklaring nodig over de herkomst van het dier. Sommige lidstaten (Italië, Frankrijk, UK, Ierland, Malta en Zweden) hebben echter een import verbod van dieren jonger dan 3 maanden. Ook België accepteert geen ongevaccineerde dieren onder de 3 maanden indien het land van herkomst niet vrij is van rabiës volgens OIE, voor Belgische landenlijst zie: <http://www.health.belgium.be/eportal/AnimalsandPlants/travellingwithyourpets/Animauxdomestiques/index.htm>
- Bij export naar UK, Ierland, Malta, Finland van honden zijn er aanvullende eisen t.a.v. lintwormbehandeling. Honden die naar deze landen gaan moeten maximaal 120 uur en minimaal 24 uur voor aankomst behandeld zijn met praziquantel of ander middel wat geregistreerd is voor de behandeling van Echinococcus multilocularis. De behandeling moet door dierenarts met datum en tijdstip in het paspoort afgetekend zijn.
- Bij export naar België moeten honden of katten afkomstig zijn van in België erkende fokkerijen , deze zijn via onderstaande link te vinden: <http://www.health.belgium.be/eportal/AnimalsandPlants/keepingandbreedinganimals/breedinganimals/pets/index.htm>

Bij al het commerciële intraverkeer van honden, katten en fretten en ook bij het niet commerciële verkeer van meer dan 5 honden/katten en fretten moet er een aanvraag voor exportcertificering worden ingediend bij het NVWA kantoor in Zwolle of Eindhoven conform 4.1 van deze instructie.

De exportcertificering moet binnen 24 uur voor verzending plaatsvinden.

Alle, voor export aangeboden, dieren worden klinisch gekeurd en alle bijbehorende paspoorten en chipnummers worden gecontroleerd.

Indien alles conform is, wordt een Traces certificaat (92/65 annex E1) afgegeven waarbij onder II 3.4 de juiste verklaring wordt afgegeven in het certificaat.

Let op: het certificaat voor honden/katten en fretten, > 5 dieren-niet commercieel, heeft geen bestemming en is 4 maanden geldig (of tot de einddatum van de geldigheid van de rabiës enting , indien die eerder verloopt).

NB:

De volgende opmerkingen zijn van toepassing bij “niet commercieel vervoer van meer dan 5 dieren”:

- Het niet commerciële karakter van een zending moet worden aangetoond door de eigenaar dmv inschrijvingsbewijs van een show of wedstrijd. Indien er niet wordt deelgenomen aan een evenement moet de eigenaar anderszins aannemelijk maken dat de zending niet commercieel is.

- De grens bij “niet commercieel verkeer van meer dan 5 dieren” geldt per eigenaar (of natuurlijke persoon die er namens de eigenaar tijdens het verkeer voor verantwoordelijk is) en dus niet per vervoermiddel! Dit betekent bijvoorbeeld dat 2 samen reizende personen die 10 honden meenemen in één vervoermiddel naar een show toch nog onder reizigersverkeer kunnen vallen en dus certificering door de NVWA niet noodzakelijk hoeft te zijn.
- Bij “niet commercieel vervoer meer dan 5 dieren” is de Transportverordening niet van toepassing.

4.4.7 Dieren afkomstig uit erkende instellingen

Naast alle diersoorten die ook al vanaf niet erkende instellingen moeten worden gecertificeerd, kunnen vanaf erkende instellingen een aantal diersoorten gevoelig voor dierziekten genoemd in bijlage A en B van de richtlijn gecertificeerd worden.

Dit betekent dat vanaf erkende instellingen naast apen, hoefdieren, hazen, konijnen, honden, katten, fretten, bijen en hommels **ook vleermuizen, knaagdieren, roofdieren en vogels (al dan niet Al gevaccineerd)** gecertificeerd kunnen worden.

Al gevaccineerde vogels moeten dan conform beschikking 2007/598 verplaatst worden dwz met toestemming van de NVWA en bij export ook met toestemming van de ontvangende lidstaat.

certificering 3^e landen:

De export naar 3^e-landen valt in het algemeen onder verzoekcertificering. Slechts in enkele gevallen zijn er bij export van overige dieren bilaterale bindende afspraken met een 3^e land.

De certificerende dierenarts controleert of de partij voldoet aan de instructies die opgesteld zijn voor de export 3^e landen en/of aan de eisen van het certificaat, wat door KCDV aan hem/haar verstrekt is. In veel gevallen zijn aanvullende voorwaarden zoals een quarantaine periode en bloedonderzoek nodig voordat er gecertificeerd kan worden.

De certificerende dierenarts draagt zorg voor een correcte en duidelijke invulling van het certificaat. Na afloop van de certificeringswerkzaamheden zorgt de certificerende dierenarts, ten behoeve van de dossiervorming, dat alle relevante documenten zo snel mogelijk op het kantoor worden aangeleverd.

Bij honden en katten, die als reizigersverkeer naar 3^e landen gaan, kan legalisering van het EU-paspoort en/of aanvullende certificering door de NVWA nodig zijn. De eigenaar is in dit geval zelf verantwoordelijk om de invoereisen van het betreffende land op te vragen en dient, indien nodig, een afspraak te maken met NVWA-CoA te Utrecht.

Zie website VWA: <http://www.vwa.nl/onderwerpen/werkwijze-dier/dossier/export-inclusief-intraverkeer/reizigers-met-dieren/u-gaat-naar-een-land-buiten-de-eu>

NB : Zwitserland en Noorwegen volgen EU regelgeving. Noorwegen heeft echter afwijkende eisen tav de ontworming: zowel honden als katten moeten behandeld worden tegen Echinococose binnen 48 uur voor aankomst in Noorwegen.

5 BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

De aanbieder is verantwoordelijk voor het schriftelijk indienen van het verzoek tot exportcertificering bij de NVWA.

De exporteur is op basis van Richtlijn 90/425/EEG verantwoordelijk voor de aanlevering van alle voor de export relevante informatie. Verder is hij op basis van artikel 2.62, eerste lid, van de Regeling handel levende dieren en levende producten door de Minister geregistreerd en opgenomen in het register “handelaren levend vee”.

De vervoerder is op basis van de transportverordening (Vo 1/2005) verantwoordelijk voor het transport van de dieren (m.n. dierenwelzijn).

De certificerende dierenarts is verantwoordelijk voor de uitvoering van de klinische keuring en de certificeringswerkzaamheden.

6 TOELICHTING

Op grond van Europese regelgeving, die is geïmplementeerd in de Regeling handel levende dieren en levende producten, moeten sommige diersoorten, die bestemd zijn voor een lidstaat of een derde land, vergezeld gaan van een gezondheidscertificaat. Dit certificaat wordt afgegeven door een toezichthoudend dierenarts van de NVWA nadat uit onderzoek is gebleken dat de betreffende dieren gezond zijn en voldoen aan de veterinaire regelgeving.

Vanaf 1 januari 2012 zijn de aanvullende eisen van een aantal lidstaten gewijzigd. De rabiës antilichamentiter bepaling en de tekenbehandeling is vervallen voor het intraverkeer. De ontworming bij export naar UK, Ierland, Malta en Finland blijft wel gehandhaafd, maar de eisen hiervoor zijn gewijzigd.

Op 1 maart is het besluit 2012/112 van kracht geworden. Hiermee zijn de certificaatmodellen van E1 en E3 van de bezemrichtlijn gewijzigd. Vogels, vanaf niet erkende instellingen, worden alleen nog gecertificeerd als ze AI gevaccineerd zijn. Tot 1 maart certificeerde de NVWA papegaaiachtigen. Dit kan niet meer met het nieuwe E1 model en dus moet er terug gevallen worden op de bezemrichtlijn. Papegaaiachtigen moeten nu met een door de dierenarts van het bedrijf geïssueerd handelsdocument verstuurd worden.

Vanaf erkende instellingen worden, door een gewijzigde interpretatie van de bezemrichtlijn, nu ook alle diersoorten gecertificeerd die genoemd worden in bijlage A en B van de bezemrichtlijn.

BIJLAGE 1

erkende instellingen in Nederland zoals bedoeld in art 2, eerste lid, onderdeel c, van Richtlijn 62/65/EEG

erkenningnummer	naam	adres	plaats
7962	p	BPRC	Lange Kleiweg 139 2288 GJ Rijswijk(ZH)
35580	p	RC Hartelust BV	Kapelmeesterlaan 112b 5049 NL Tilburg
35098	p	RC Hartelust BV	Kapelmeesterlaan 116 5049 NL Tilburg
7229	q	Dierenpark Emmen	Hoofdstraat 18 7811EP Emmen
7007	q	Natura Artis Magistra	Plantage Kerklaan 30- 40 1018 CZ Amsterdam
35629	*	Aqua Zoo Friesland BV	De Groene Ster 2 8926 XE Leeuwarden
20398	*	Zodiac Zoos BV	Woesterbergweg 2B 8162 RD Epe
35636	*	Zodiac Zoos BV	Stevensbeekseweg 1912 5828 JB Overloon
20395	q	Stichting Aap	Kemphaanpad 1 1358 AC Almere
20334	q	Stichting Apenheul	J.C. Wilsaan2131 7313 HK Apeldoorn
7009	q	Safaripark Beekse B.	Beekse Bergen 31 5081 NJ Hilvarenbeek
7161	*	Dierenrijk Europa	Heiderschoor 24 5731 RG Mierlo
7036	q	Dierenpark Amersfoort	B.Wuytierslaan 224 3819 AC Amersfoort
35881	q	Gaiapark BV	Dentenbachweg 105 6468 PG Kerkrade
7030	q	Diergaarde Blijdorp	Van Aerssenlaan 49 3039 KE Rotterdam
7044	q	Ouwehands dierenpark	Grebberweg 111 3911 AV Rhenen
35097	*	Burgers Zoo BV	A. van Hooffplein 1 6816 SH Arnhem
13000	v	Van der Feesten	Ittervoorterweg 10 6005 NR Weert
35630	*	Zoo Labyrinth Boekelo	Welenmosweg 1 7548 RT Enschede
206900	*	Kasteeltuin Arcen	Lingsforterweg 26 5944 BE Arcen
7015	p	MSD Oss BV	Kloosterstraat 6 5340 BH Oss

* = erkenning zonder quarantaine dwz deze bedrijven kunnen geen dieren ontvangen uit niet erkende instellingen

q= erkenning met quarantaine dwz deze bedrijven kunnen verschillende diersoorten ontvangen uit niet erkende instellingen

p = primaten quarantaine dwz deze bedrijven kunnen alleen primaten ontvangen uit niet erkende instellingen

v = vogel quarantaine dwz deze bedrijven kunnen alleen vogels ontvangen uit niet erkende instellingen